

Svar (8/2 2000)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Inden for Undervisningsministeriets område er der på lov- og bekendtgørelsesniveau alene på folkeskoleområdet, på gymnasieområdet og erhvervsuddannelsesområdet fastsat begrænsninger af særlig relevans for håndarbejdslæreres ansættelse som undervisere. Selv på disse områder er ansættelse af håndarbejdslærere ikke ganske udelukket, men bortset fra folkeskoleområdet er håndarbejde i almindelighed ikke relevant for uddannelsernes fag, hvilket er den overvejende grund til, at de nedenfor omtalte muligheder for dispensation i praksis ikke i væsentligt omfang vil blive anvendt ved ansættelse af uddannede håndarbejdslærere.

Hvad *folkeskoleområdet* angår tillader jeg mig at henvise til mit svar på S 1337.

Hvad angår *erhvervsuddannelserne* vil en håndarbejdslærer ikke alene i kraft af denne uddannelse opfylde de gældende kvalifikationskrav efter § 2 i bekendtgørelse nr. 61 af 29. januar 1991 om lærer kvalifikationer i erhvervsuddannelserne. Ifølge denne bestemmelse skal læreren have enten en faglig uddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder, suppleret med relevant fortsat eller videregående teknisk eller merkantil uddannelse (eventuelt kurser), eller anden relevant videregående uddannelse. Der stilles endvidere krav om erhvervs erfaring. Bekendtgørelsen indeholder ikke nærmere regler om Undervisningsministerens ulovbestemte dispensationshjemmel.

Ifølge bekendtgørelse nr. 368 af 3. juni 1997 om *de erhvervs-gymnasiale uddannelser* skal lærere, der underviser i gymnasiale fag i de erhvervs-gymnasiale uddannelser, ud over hvad der gælder for lærere på erhvervsuddannelserne, have uddannelse på hovedfagsniveau, herunder uddannelse på handelshøjskole eller universitet eller ingeniøruddannelse, eventuelt suppleret med faglig viden erhvervet gennem beskæftigelse eller faglig efteruddannelse. Inden for de konkrete undervisningsfag skal læreren mindst have side- eller bifagsniveau. Ifølge bekendtgørelsens § 25, stk. 1, kan undervisningsministeren efter indstilling fra udvalget for den erhvervs-gymnasiale uddannelse tillade, at bekendtgørelsens regler fraviges som led i forsøg, og efter § 25, stk. 2, kan undervisningsministeren i enkelte tilfælde dispensere fra bekendtgørelsens regler, når det findes begrundet i særlige for-

hold. Dispensation gives på grundlag af en indstilling fra vedkommende skole.

For så vidt angår *det almene gymnasium* og hf følger det af § 20, stk. 1 - 3, i gymnasieloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999, og § 31, stk. 1 - 3, i lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999, at rektorer og lærere skal have undervisningskompetence, og at undervisningsministeren tildeler undervisningskompetence, når den pågældende i et eller flere fag inden for den pågældende ungdomsuddannelses fagrække har opnået faglig og pædagogisk kompetence. Faglig kompetence er betinget af en bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere gymnasie- henholdsvis hf-fag ved et universitet eller universitetscenter. Pædagogisk kompetence opnåes ved at gennemføre pædagogikum, jf. gymnasielovens § 20, stk. 5, og hf-lovens § 31, stk. 5.

Ifølge gymnasielovens § 20, stk. 7 og 8, og hf-lovens § 31, stk. 7 og 8, kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om tildeling af faglig kompetence, henholdsvis undervisningskompetence til personer, der har gennemført anden tilstrækkelig uddannelse, og om, under hvilke forudsætninger og under hvilke betingelser personer kan undervise uden at være tildelt undervisningskompetence. Tildeling af faglig kompetence og gennemførelse af pædagogikum reguleres nærmere i bekendtgørelse nr. 243 af 22. april 1998 om undervisningskompetence i gymnasiet, på studenterkursus og ved kursus til højere forberedelseseksamen (kompetence-bekendtgørelsen).

Håndarbejdslærere kan uden videre ansættes til en række andre former for undervisning. Jeg henviser i denne forbindelse til, at uddannelsens formål ifølge § 1 i lov nr. 798 af 3. september 1996 om uddannelse til håndarbejdslærer er at give de studerende grundlag for at formidle viden om og færdighed i håndarbejds- og håndværksfag, at medvirke til at bevare og videreudvikle fagenes kulturtraditioner og at fremme forståelsen af sammenhængen mellem form og funktion. Som anført i mit svar på spørgsmål nr. 1337 skal uddannelsen give de studerende forudsætninger for at kunne virke inden for folkeoplysning og undervisning af unge og voksne og på det private og offentlige arbejdsmarked med rådgivning og vejledning og med informationsspredning i forskellige medier.